

Bygningskultur Foreningen

Bemærkninger til projekt til klimasikring af det Centrale Kongens Lyngby i Fæstningskanalens forløb. FN-KBH-56-2022 – Lyngby-Taarbæk Kommune.

Projekt:

Fredningsnævnet har onsdag den 15. juni 2023 indkaldt til en besigtigelse og gennemgang på stedet af et klimatilpasningsprojekt i Fæstningskanalens forløb gennem det Centrale Kongens Lyngby. Projektet er udarbejdet af LT Forsyning med Niras som pennefører, og Niras har søgt om dispensation. Projektet afviger fra godkendt lokalplan 267 idet projektet undlader vandfyldt kanal mellem Hovedgaden og Toftebæksvej og på området ved Ermelundskilen alene omfatter et kanalformet opsamlingsbassin.

I besigtigelsen deltog bl. andre: Fredningsnævnet og Fredningsnævnets lokale repræsentant, Dansk Naturfredningsforening - Lyngby-Taarbæk Afdeling, Friluftsrådet, LTK kommune med flere repræsentanter, LT Forsyning med Niras samt BKF.

Hele projektet fra Lyngby Hovedgade til afslutning ved Ermelundskilen blev besigtiget.

Projektet er udarbejdet med det primære mål at tjene som skybrudssikring i det centrale Kongens Lyngby, der ud over at være centrum i byen tillige er lavest beliggende i et meget stort område. Det lavest beliggende område er netop fæstningskanalens forløb.

LT Forsyning oplyste, at højde forholdene bevirker, at afvandingen af kloak-og overfladevand normalt løber fra vest mod øst i kloakrør, dvs. væk fra Lyngby Sø. Ved skybrud, når kloakrørene ikke længere kan rumme vandmængderne, vil vandstrømmen vende og løbe fra øst mod vest, hvor det ender i kanalen ved Hovedgaden og dernæst Lyngby Sø, urensset hvad overfladevand angår.

Ved udmundingen i kanalen ved Hovedgaden er der behov for et - under vandet skjult - betonbygværk samt nogle store *dæksler* i belægningen ved anløbspladsen på vestsiden af Hovedgaden. Dette afsnit kaldes 1.

I området fra Hovedgaden til Toftebæksvej regner man i princippet med græsskrænter og en græsklædt bund beliggende nogenlunde ved den nuværende græsbund. Forskellig fra i dag, hvor der afsluttes med store græsskrænter op til gadernes niveau, vil det lave niveau skulle føres helt frem til henholdsvis Hovedgaden og Toftebæksvej. Her afsluttes mod gaderne med ret store højdeforskelle, der klares med betonbygværker suppleret med nogle stumper kanal med vand. Som en yderligere komplikation i dette område ligger under jorden store afvandingskanaler på tværs fra det højere liggende Lyngby ned mod Hovedgaden. Dette afsnit kaldes 2.

Mellem Toftebæksvej og Klampenborgvej ligger Kanalparken. På denne del signaleres fæstningskanalen alene ved et lavt bassin med pumpet grundvand fra Lyngby Storcenters afvandingspumpning. Under Kanalparken ligger et kæmpe betonbygværk som opsamlingsbassin af store mængder regnvand. Den nuværende forsænkning af området fjernes, og Kanalparken kommer op i niveau med Lyngby Storcenter og Kanalvej. De eksisterende høje træer langs Centeret fjernes for at give plads til brandvej. Der vil være behov for nogle store rektangulære *dæksler* 2-3 steder.

Endelig føres vandmængderne i rør under Kanalvej, Klampenborgvej og Firskovvej. På Ermelundssletten udføres ikke kanal, men et opsamlingsbassin, der har form af en kanalstump. Denne del vil blandt andet være vandfyldt i skybrudssituationer, når vandet har behov for at vende løbsretning mod søen. I dette område er der igen behov for rektangulære *dæksler* til at dække nedføringer til teknikområder.

Bemærkninger fra Bygningskultur Foreningen:

BKF har ingen forudsætning for at kommentere det teknisk komplicerede anlæg, som er et klimatilpasningsprojekt og ikke et projekt til etablering af en vandfyldt fæstningskanal.

Vi kommenterer således alene synsindtrykket.

Som en ros til LT Forsyningen skal nævnes, at man har inddraget det teknikerteam, der arbejder med det Centrale Kongens Lyngby, i dele af projektet, herunder den helt nye beplantning i Kanalparken og en blødgørende terrassering af de store højdeforskelle ved Toftebæksvej og Hovedgaden.

Afsnit 2 mellem de to gader, Hovedgaden og Toftebæksvej, virker mærkeligt. Uanset at de store højdeforskelle mellem gaderne og bunden udjævnes med terrasser og træbeklædning, er resultatet nok så langt man overhovedet kan komme, fra noget der minder om en stille og rolig kanal.

Bygningskultur Foreningen kan ikke anbefale en dispensation fra den vandfyldte kanal på denne del af projektet.

Vi kan anbefale en vandfyldt kanal fra Hovedgaden så langt frem mod de under jorden liggende "tværrør" som muligt og genoptagelse af kanalen straks derefter hen mod Toftebæksvej. Vi kan ligeledes anbefale, at cykel- og gangsti placeres i et forløb langs kanalen og ikke tæt "på bunden" af kanalen.

Det er vigtigt, at sørge for at Ligbærerbroen genopstår som bro hen over kanalen, så det gamle stiforløb mellem kirkegården og kirken genoprettes. Uanset hvem der skal betale for broen, bør så meget projekteres nu, at det vil være muligt at genetablere den, når pengene er til rådighed.

I det afsnit der kaldes Kanalparken undrer det os at træer skal fælles for at skabe plads til brandvej. Lyngby Storcenter har ligget der i mange år, og der har hele tiden været brandvej rundt om Centeret, også med de eksisterende træer. Selve terrænet i Kanalparken har form af en blød dalsænkning der buer og følger gadeforløbet som en illustration af Fæstningskanalens forløb.

Bygningskultur Foreningen kan ikke anbefale at denne bløde landskabelige bevægelse fjernes.

Et sidste område, som vi vil foreslå Nævnet at være opmærksomme, på er alle de rektangulære ret store "dæksler".

Der er ingen tvivl om at et rundt dæksel, selv om det skal være stort, falder bedre sammen med en belægning.

Uanset om LT Forsyning kan udføre store runde dæksler, eller holder sig til de gængse grimme rektangulære dæksler, er det et emne som bør gives stor opmærksomhed.

Dæksler der ligger i belagte områder hvor mange mennesker færdes - om det er i den lille oase ved Kanalens afslutning ved Hovedgaden eller i det belagte område ud for Centrets nye indgang ved Illums Bolighus - skal kunne glide i et med belægningen, ligesom gamle støbejerns dæksler prydet med byens våben eller anden ornamentik.

En værdig opgave - en lille konkurrence for arkitekt eller designstuderende kan foreslås LT Forsyning.

Vi har igen kommentarer til de øvrige afsnit. Vi forudsætter, at en ny markant Kanalpark bliver projekteret og præsenteret for Lyngby-Taarbæk Kommunes borgere forinden projektet realiseres.

På foreningens vegne Bente Kjøller og Birte Rørbæk.